

ASTERI PALKANMAKSU DOS Europäivitys 30.10.1998

Päivityksen asentaminen	2
Keskeiset muutokset ohjelmiin	4
Päivityksen käyttöönotto	6
Määritykset laskettaessa palkat markkoina	6
Palkanmaksun toimintojen käyttöönotto:	7
Vuosi-ilmoitus vuodelta 1998	8
Siirtyminen euromääräiseen palkanmaksuun	10
Tarkista virallinen muuntokerroin (1.1.1999)	10
Käsitteitä ja sanastoa päivitykseen liittyen	13
Asennus uudelle koneelle (Ensiasennus)	14
Asteri valikon täydellinen asennus	14
Pikakuvakkeet Windows 95/98:n työpöydälle	15
Jos muisti loppuu	16
Laiteympäristöraportti	16
Muistin vapauttaminen	17
Windows 95 FIN OSR2 himem.sys	18
Windows 98 FIN himem.sys	18
Asteri valikon muistinsäästöversio	19
Windowsin leikepöydän käyttäminen	19

Palkanmaksun valikkoruutu:

Lisäohjelmat (mm. vuosi-ilmoituksen saajakohtainen erittely):

Asteri Palkanmaksu – Europäivitys 30.10.1998

Päivityksen keskeisenä sisältönä on euron käyttöönottoon liittyvät muutokset: Palkanmaksajan perustietoihin määritetään palkanmaksun rahayksikkö (mk tai euro), joka tulostuu tulosteisiin, palkkalaskelma saadaan markkamääräisen lisäksi myös euromääräisenä "vertailulaskelmana" jolloin palkansaajat tottuvat uusiin euromääräisiin summiin.

Asenna päivitys vaikka et laskisikaan palkkoja euroissa heti 1.1.1999 alkaen. Päivityksen asentamisen jälkeen voit jatkaa palkanmaksun tekemistä kuten ennenkin.

Asteri Valikon eurolaskimella asetetaan markan ja euron välisen suhteen ilmoittava muuntokerroin kun sen lopullinen arvo tiedetään 31.12.1998. Siihen asti ohjelma käyttää esimerkinomaista kerrointa 5.81234. Asteri Valikossa oleva eurolaskuri muuntaa rahamäärät markoista euroihin ja takaisin sekä toisinpäin.

Ennen asentamista

Harkitse teetkö varmuuskopion nyt levyllä olevasta aineistosta (Varmuuskopioinnin ohjeet löydät ohjekirjasta). Päivityksen asentaminen ei edellytä varmuuskopiointia, koska päivityksessä asennetaan vain uudet ohjelmaversiot. Varmuuskopiointi on kuitenkin syytä tehdä jos et sitä ole hiljattain tehnyt: Varmuuskopiolta on nopeaa palauttaa aineisto, joka on kadonnut esim. laitteistovian tai varkauden takia.

Tarkista että sait seuraavat kolme levykettä ja että levykkeet ovat ehjät (ettei niiden metallisulkija ole taittunut tai muuten vioittunut, jos on tilaa uudet levykkeet, saat ne veloituksetta):

Asteri Valikko – Valikko-ohjelma kovalevylle, Levy I/I Asteri Palkanmaksu – Europäivitys 30.10.1998 Levy 1/2 Asteri Palkanmaksu – Europäivitys 30.10.1998 Levy 2/2

Päivityksen asentaminen

Kopioi levyjen 1/2 ja 2/2 päähakemistossa olevat ohjelmat C:\ASTERIPL hakemistoon. Kopioi valikkolevyn ohjelmat C:\ASTERI hakemistoon.

Levyllä 1/2 on alahakemistoja, joiden sisältö kopioidaan vain tarvittaessa. A:\PRINTER sisältää kirjoitinmääritykset ja A:\KAIKKI sisältää uusasennuksen kaikki parametritiedostot.

Valikkolevy sisältää valikko-ohjelmiston kokonaisuudessaan valikkoruutuineen. <u>Sieltä kopioidaan kuitenkin vain ohjelmat</u> (*.exe:t). Jos et ole asentanut Asteri Valikkoa koneellesi tee se nyt sivun 14 ohjeen mukaan, jotta voit määrittää aikanaan virallisen muuntokertoimen.

Kopiointiohje päivityksen asentamiseksi

Mahdollisia virheilmoituksia asennuksen aikana:

Overwrite Yes/No/All (Korvataanko Kyllä/Ei/kAikki) ei ole virhe. Ohjelma kysyy lupaa kopioidaanko päälle. Vastaa myöntävästi painamalla A ja Enter.

Data Error reading drive a: Levyke on viallinen, levyasema on viallinen, levy on huonosi asemassa tai levy on väärää formaattia. Kokeile laittamalla levyke uudestaan asemaan.

Bad command or file name (Komento tai tiedostonimi ei kelpaa) Olet tehnyt kirjoitusvirheen.

Invalid directory (Hakemisto ei kelpaa) Olet siirtymässä hakemistoon jota ei ole. Olet tehnyt kirjoitusvirheen tai olet eri levyasemassa tai hakemistossa missä pitäisi olla

Keräämme kotisivullemme tarpeen mukaan vastauksia, ohjeita ja viime hetken vinkkejä päivitykseen liittyen. Lisätietoja osoitteesta www.atsoft.fi/ajankoht.htm

Asteri valikkolevyn kopiointi

Käynnistä tietokone ja siirry Ms-Dos kehotteeseen, ellet jo ole siellä (Windows 95/98: Valitse *Käynnistä|Ohjelmat|Ms-Dos kehote*, Asteri valikosta pääset Dosiin painamalla F1). Kirjoita komennot:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
C:\>_ tai C:\WINDOWS>_	C:
C:>_ tai C:\WINDOWS>_	CD \ASTERI
C:\ASTERI>_	Laita valikkolevy asemaan
C:\ASTERI>_	COPY A:*.EXE
Overwrite (Yes/No/All)	A ja paina Enter
x file(s) copied	Kopiointi on suoritettu

Asteri palkanmaksun päivityslevyjen kopiointi

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu		
C:\ASTERI>_	CD \ASTERIPL		
C:\ASTERIPL>_	Laita levy 1/2 asemaan		
C:\ASTERIPL>_	COPY A:*.EXE		
Overwrite (Yes/No/All)	A ja paina Enter		
x file(s) copied	Ykköslevy on kopioitu,		
C:\ASTERIPL>_	Vaihda levy 2/2 asemaan		
C:\ASTERIPL>_	COPY A:*.EXE		
Overwrite (Yes/No/All)	A ja paina Enter		
x file(s) copied	Kopiointi on suoritettu		

Tarkista että kopiointi onnistui käynnistämällä *Palkkojen tallennus ja tulosteet* -ohjelma. Katso että ruudun vasemmassa yläreunassa oleva ohjelman muuttamispäivämäärän ilmoittava VER: on 30.10.1998 tai uudempi (jos on uudempi, ei huolta: ohjelmaa on muutettu tämän ohjeen kirjoittamisen jälkeen). Tarkista että kaikki muutkin ohjelmat käynnistyvät ja että versiopäiväys on VER:30.10.1998 tai uudempi. Jos jonkin ohjelman versio on vanhempi ja ao. ohjelmassa käsitellään rahamääriä, tilaa tarvittaessa siihen päivitys.

Keskeiset muutokset ohjelmiin 19.11.1997 jälkeen

Valikko-ohjelma (menu.exe)

- Eurolaskuri ja euron muuntokertoimen määritysosa.
- Kielikortiston kielen "vaihtoehtoinen suomi" muokkaus
- Laiteraportin voi tulostaa erillisellä laiterap.exe ohjelmalla
- F7 tekstinkäsittely osaa ääkkös- ja tiedostomuunnokset (MacIntosh, EBCDIC, Unix, Windows, Dos, Mime, html entity)

Yleiset muutokset kaikissa palkanmaksun ohjelmissa

- Lomakesovituksen muuttuja @197 tulostaa rahayksikön (joko mk, euro tai jää tyhjäksi).
- Paperitulosteiden ylälaitaan tulostuu tieto käytetystä rahayksiköstä, jos rahayksiköksi on määritetty markka tai euro.
- Rahamäärän perään voidaan syöttää rahayksikön tunnus, jolloin ohjelma tarvittaessa muuntaa rahamäärän palkanmaksun kotirahaksi:

Syötetty	Rahayksikkö:1	Rahayksikkö:2	Rahayksikkö:	
summa:	(markka)	(euro)	(määrittämättä)	
12m	12,00	2,06	12,00	
12e	69,75	12,00	12,00	
12+	69,75	2,06	12,00	

• Yhteenveto-ohjelmat huomauttavat, jos yhteenvetoja laadittaessa on valittu sekä markka- että euromääräisiä tiedostoja.

Palkkojen tallennus ja tulosteet (p4.exe)

- perustavissa määrityksissä kohdassa "*30 Rahayks*." määritetään käytettävä rahayksikkö, joko markka, euro tai määrittämätön
- Rahamäärän perään voidaan antaa rahayksikön tunnus jolloin ohjelma tarvittaessa muuntaa rahamäärän.
- Tulosteisiin tulostuu Rahayksikkö:mk tai euro
- Palkansaajan tietojen syöttötilassa Alt C tulostaa euromääräisen palkkalaskelman (rahamäärät on jaettu muuntokertoimella)
- muuttuja 294 tulostaa *vähennykset 1-6 + ennakonpidätys* yhteensä
- muuttuja 295 tulostaa rahapalkka+korvaukset yhteensä
- muuttuja @197 tulostaa rahayksikön mk/EURO/""

- rutiinikutsu 120 vaihtaa rahayksikön markoista euroihin tai euroista markkoihin.
- rutiinikutsu 323 tulostaa Palkkalaskelmat markoissa ja euroissa
- rutiinikutsu 324 tulostaa Palkkalaskelmat euroissa
- Ennakonpidätys lasketaan sentin tarkkuudella kun kotirahana on EURO (markoissa laskettaessa pennit leikataan pois)
- Maksetaan summaa ei pyöristetä (vaikka olisi määritetty pyöristymään) jos palkat lasketaan euroissa
- Tallentaa *.PLX tiedostoon käytetyn rahayksikön. Palkansaajatiedot ovat *.PL1 tiedostossa, palkkajakso, palkanmaksupäivä ja rahayksikkö *.PLX tiedostossa.
- Porrasverokortilliselle palkansaajalle tulostuvat perus%, lisä% ja vuosirajatiedot tyhjinä.

Yhteenveto (rpg)

• Uusi valinta O - Ryhmittely-yhteenveto

LEL/TaEL eläkevakuutustilityslomakkeen täyttö (LEL)

• Noukintaehto rajaa palkansaajat jo tiedostosta luettaessa, jolloin voidaan ottaa vain ne palkansaajan palkanmaksukerrat, joissa selite: on TAEL (Tulostusehto rajaa vasta tulostusvaiheessa)

Kumulatiivisen palkanmaksutiedoston muodostus (teekumu)

• muuntaa tarvittaessa markoista euroihin/euroista markkoihin

Omalomaketulostin (papu)

• Porrasverokortilliselle palkansaajalle tulostuvat perus%, lisä% ja vuosirajatiedot tyhjinä.

Vuosi-ilmoituksen palkansaajakohtainen erittely

• Päivityslevyllä lomakesovitukset ja noukintaohjeet (ks. s.9)

Silta palkanmaksusta pankkiyhteysohjelmaan (palkpank)

(erillisenä myytävä lisäohjelma, joka ei sisälly peruspäivitykseen)

- Tallentaa LM02 muotoisen laskujen maksupalveluaineiston
- LM02 ja TSA tallentavat rahayksikkötiedon
- Tarkistaa että tilinumerot voi muuntaa konekieliseen muotoon.

Päivityksen käyttöönotto

Käynnistä Asteri valikko kirjoittamalla **ASTERI**. Paina Asteri valikossa *Alt M* ja valitse *Tiedosto | Eurolaskin* (painamalla Enter kaksi kertaa) jolloin ruudulle avautuu Eurolaskin. Ruudulla näet euron muuntokertoimen. Syötä rahamäärä ja paina Enter niin ohjelma muuntaa rahamäärän markoista euroihin ja takaisin markoiksi sekä euroista markkoihin ja takaisin.

Kun olet kokeillut eurolaskimen toimintaa, poistu laskimesta painamalla F2 ja siirry palkanmaksun valikkoon.

Määritykset laskettaessa palkat markkoina

Käynnistä *Perustavat määritykset* (paiv.exe). Valitse *A - Määritä palkanmaksajan nimi, osoite, pankkitiedot* ja määritä kohtaan 30 Rahayks. :1 ja tallenna muutokset valinnalla *F1* ja poistu valinnalla 0.

Kohdan 30 Rahayks. määritys ilmoittaa missä rahayksikössä (markka tai euro) palkat lasketaan. Jos lasket palkat muussa rahassa kuin markoissa tai euroissa niin jätä määritys tyhjäksi.

Palkanmaksuohjelman (p4.exe) uusien toimintojen käyttöönotto:

Jotta palkanmaksuohjelmaan tulleita uusia toimintoja (tulosta palkkalaskelmat euroissa, tulosta palkkalaskelmat markoissa ja vaihda rahayksikkö) voi käyttää, täytyy valinnat niille lisätä palkanmaksuohjelman valikkoon.

Palkanmaksuohjelman valikko on tiedostossa PLVALIKK.OMA.

Jos et ole muokannut valikkoa PLVALIKK.OMA voit korvata sen uudella versiolla seuraavasti:

- 1. Käynnistä Perustavat määritykset (paiv.exe)
- 2. Valitse N Parametritietojen päivitys
- 3. Valitse *B Palkanlaskentaohjelman* (*p4.exe*) valikkojen *päivitys* ja vastaa molempiin kysymyksiin **K**

Jos olet muokannut valikkoa, lisää uudet valinnat soveltuviin kohtiin valikkoa seuraavasti:

- 1. Käynnistä Perustavat määritykset (paiv.exe)
- 2. Valitse E Muokkaa palkanmaksuohjelman valikkoa (PLVALIKK.OMA)
- 3. Etsi kohta, johon lisäät valinnan ja tee tyhjä rivi valinnalla *Alt E* ja lisää valinnat (voivat olla eri paikassakin, esim. *kiinteäsovitustulosteet* ja *sekalaiset toimet* alivalikoissa):

Palkkalaskelmat mk+euro,323 Palkkalaskelmat euroissa,324 Vaihda rahayksikkö,120

4. Tallenna valikko valinnalla *Alt S* samalla nimellä vanhan päälle ja poistu sitten valinnalla *Alt Q* ja 0.

Vuosi-ilmoituksen saajakohtainen erittely

Vuosi-ilmoituksen saajakohtainen erittelylomake vuodelta 1998 on keskeisiltä osiltaan sama kuin vuodelta 1997 annettu erittely. Lomakkeen yläosan numerointi on muuttunut, lomakkeella ilmoitetaan palkanmaksuvuosi ja palkansaajan osoitetiedot.

Vuosi-ilmoitusohjelman valinnalla *O - Määritä maksajan tiedot II* (*PLVUOSI.OMA*) kohdassa *06 Palkanmaksuvuosi* ilmoitetaan palkan tai muun suorituksen maksuvuosi. Jotta palkanmaksuvuosi tulostuisi vuosi-ilmoituksen saajakohtaiseen erittelyyn, tulee lomakesovitukseen lisätä palkanmaksuvuoden tulostava muuttuja (@906) tai kopioida päivityslevyltä uudet lomakesovitukset.

Tapa 1: Muokkaa olemassa olevaa lomakesovitusta

Lisää blancolomakkeen yläosaan vuosiluku seuraavasti:

- 1. Käynnistä Perustavat määritykset, valitse R Vuosiilmoitusohjelman määritykset ja sitten B - Määritä blancolomakkeen yläosa
- Lisää rivi *Palkanmaksuvuosi* ja muuta numerointi vastaamaan vuosi-ilmoituksen saajakohtaisen erittelylomakkeen numerointia (Siirry riville, jossa lukee Puhelin, paina *Alt E* lisätäksesi tyhjän rivin ja lisää teksti "03 Maksuvuosi @906"):

VUOSI-ILMOITUKSEN SAAJAKOHTAINEN ERITTELY	
	4 Sivunro:@300
1 Maksajan nimi ja osoite @301	
@302	
@303	
Yhteyshenkilön nimi @908	
2 Maksajan LY- tai henkilötunnus @905	
3 Maksuvuosi@906	
5 Puhelin @907	

3. Tallenna muutokset valinnalla *Alt S* samalla nimellä vanhan päälle ja poistu valinnalla *Alt Q*.

Lisää esipainetun lomakkeen (VEROH 7801) yläosaan vuosiluku:

- 1. Käynnistä Perustavat määritykset, valitse R Vuosiilmoitusohjelman määritykset ja A - Määritä esipainetun lomakkeen lomakesovitus
- 2. Lisää maksuvuoden tulostava muuttuja @906 (siirrä kohdistinta oikealle niin saat näkyviin muuttujat @905 ja @300 joiden väliin maksuvuoden tulostava muuttuja lisätään):

@905 @906 @300

- Maksajan nimi- ja osoitetiedot voidaan tulostaa peräkkäin muuttujalla @391 (muuttuja tulostaa esim. "Atsoft Oy Mäkinen, Malminkaari 21 B, 00700 HELSINKI" Muuta tarvittaessa Maksajan nimen ja osoitteen tulostavien muuttujien (@301, @302 ja @303 tilalle muuttuja @391).
- 4. Tulosta Alt Y:llä ja tarkista, että sarakkeet osuvat kohdalleen.
- 5. Tallenna muutokset valinnalla *Alt S* samalla nimellä vanhan päälle ja poistu *Alt Q*:lla.

Tapa 2:Kopioi päivityslevyltä lomakesovitukset ja noukintaohjeet:

Kopioimalla päivityslevyltä uudet lomakesovitukset ja noukintaohjeet menetät mahdollisesti tekemäsi muutokset noukintaohjeisiin, mutta toisaalta vältyt lomakesovituksien laatimiselta. Uusiin lomakesovituksiin tulostuu palkansaajan osoitetiedot sekä maksuvuosi. Laita päivityslevy 1/2 asemaan, siirry Ms-Dos kehotteeseen ja kirjoita **tummennettu**:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu			
C:\WINDOWS>_	C:			
C:\WINDOWS>_	CD \ASTERIPL			
C:\ASTERIPL>COPY A:\KAIKKI\PLVUOSI*.*				
x tiedosto(a) kopioitu	Kopiointi on suoritettu			

(Lomakkeen kohdistusta ei ole voitu tarkistaa, koska ohjetta kirjoitettaessa ei käytössämme ollut vielä vuodelta 1998 annettavaa esipainettua vuosi-ilmoituksen saajakohtaista erittelylomaketta VEROH 7801)

Siirtyminen euromääräiseen palkanmaksuun

Euromääräiseen palkanmaksuun siirryttäneen yleisesti vasta 1.1.2002 jolloin euro on käteistä rahaa. Tässä on kuitenkin esitetty lyhyesti euroon siirtymisen toimet.

Varmuuskopioi palkanmaksuaineisto

Ensimmäinen toimenpide on tehdä varmuuskopio levykkeille. Varaa käyttöösi riittävä määrä (2-10, aineiston määrästä riippuen) tyhjiä formatoituja levykkeitä.

Käynnistä Asteri valikko ja siirry palkanmaksun valikkoon. Avaa valikkorivi (*Alt M*) ja valitse *Tiedosto* | *Varmuuskopiointi*

```
VARMUUSKOPIOINTI - TALLENNETAAN VARMUUSKOPIO

1 MISTÄ KOPIOIDAAN . C:\ASTERIPL

2 MINNE KOPIOIDAAN . A:

3 OHJELMAT (EXE,COM) E

4 ALIHAKEMISTOT .... K
```

Hyväksy ohjelman tarjoamat ehdotukset ja aloita varmuuskopiointi valinnalla F1. Kun levyke on kopioitunut, ota se pois asemasta ja kirjoitussuojaa se avaamalla levykkeen pikku ikkunan peittävä muovinen kirjoitussuoja.

Tarkista virallinen muuntokerroin (1.1.1999)

Tarkista että ohjelmalle määritetty muuntokerroin on virallinen muuntokerroin (joka määräytyy 31.12.1998 valuuttakurssien perusteella). Käynnistä Asteri valikko ja avaa valikkorivi valinnalla *Alt M.* Valitse *Tiedosto* | *Eurolaskin* (painamalla ENTER kaksi kertaa) jolloin näet ruudun yläreunassa *Muuntokerroin:* kohdassa ohjelmalle määritetyn muuntokertoimen (esim. 5.81234). Jos ohjelman näyttämä muuntokerroin poikkeaa virallisesta muuntokertoimesta, paina *Alt M* ja anna virallinen muuntokerroin.

Määritä uusi rahayksikkö

Käynnistä Perustavat määritykset, valitse A - Määritä palkanmaksajan nimi, osoite, pankkitiedot ja määritä rahayksiköksi euro kohtaan 30 Rahayks. :2 (arvoksi kakkonen). Tarkista, vaatiiko jokin muu kohta palkanmaksajan perustiedoissa muuttamista. Tallenna F1

Määritä verottomat korvaukset euromääräisiksi

Valitse seuraavaksi *B - Määritä tuntipalkan johdannaiset, lisä ja vähennysotsikot* ja määritä euromääräiset arvot verottomille kulukorvauksille ja vähennyksille ennakonpidätyksen jälkeen (ks. s.12 *Sijoita lisät/vähennykset*). Tarkista, että peruste -sarassa mahdollisesti oleva tuloraja on euromääräinen. Tarkista myös että tuntipalkan johdannaiset ilmoitetaan euroissa.

Tarkista myös seuraavat kohdat perustiedoista:

Tarkista perustavista määrityksistä myös seuraavat kohdat ja muuta niissä olevat **mk** ja **markkaa** sanojen tilalle **e** tai **euro**:

- C Palkkapussin tulostusasun laatiminen, tekstitiedoston käsittely
- D Palkansaajan lisätietojen otsikkojen ja leveyksien määrittäminen
- M Tiliöintitositteen määrittäminen
- Q Vaihtoehtoisen tiliöintitositteen määrittäminen
- O Palkansaajan tietojen syöttöluukkujen muokkaus

Muunna viimeisin palkanmaksukerta euroiksi

Käynnistä *Perustavat määritykset* ja valitse *S* - *Muunna palkanmaksutiedoston markat euroiksi uuteen tiedostoon*. Anna luettavan markkatiedoston nimeksi viimeisen palkanmaksukerran tiedoston nimi ja tallennettavaksi nimeksi tästä johdettu, euromääräisyyden ilmaiseva nimi, esimerkiksi lisäämällä e kirjain ennen tiedostonimeä:

```
PALKANMAKSUTIEDOSTON RAHAYKSIKÖN MUUNTAMINEN
Luettava markkatiedosto:200112
Tallennetaan nimelle :e200112
```

Tiedoston nimessä voi olla enintään 8 merkkiä, ylimenevät merkit jätetään huomiotta (*AF200112* on sama nimi kuin *AF200112E*, koska E on 9. merkki joka jää huomioimatta).

Aloita ensimmäinen euromääräinen palkanmaksukerta

Käynnistä *Palkkojen tallennus ja tulosteet* ohjelma ja lue käsittelyyn edelliskerran euroiksi muunnettu palkanmaksutiedosto (esim. *e200112)*. Jos siirryit euron käyttöön kesken kalenterivuoden, valitse valinta *Siirrä kumulatiiviset tiedot*.

Siirry valikkoon Sekalaiset toimet. Päivitä verottomien korvausten rahamäärät euromääräisiksi valinnalla Sijoita lisät/vähennykset. Siirry sitten Palkkojen laskenta -valikkoon ja valitse Nollaa edellisellä kerralla maksetut palkat.

Valitse Syötä palkkajakso ja eräpäivä ja siirry sitten palkkojen syöttämiseen (Syötä (korjaa) palkansaajille tämän palkanmaksukerran tiedot).

Tarkista, että rahamäärät ovat euroja. Tarkista ennakonpidätyksen vuosiraja (vuosir) sekä mahdolliset kumulatiiviset tiedot (*Alt K*) jos *ohje*: kohdassa ohjeena *kumu* tai *porras*. Tarkista, onko palkansaajan lisätiedoissa (*Alt T*) muutettavaa. Tarkista myös luontoisetujen verotusarvot (*Alt V*). Käy jokainen palkansaaja läpi tarkastaen että rahamäärät ovat euroja. Markkamäärän saat muunnettua euroksi lisäämällä *m* kirjaimen summan loppuun, esim. 1200 mk muutetaan euroiksi: 1200.00m \Rightarrow 206.46

Markkamääräisen aineiston raportointi euroissa

Markkamääräinen palkanmaksuaineisto raportoidaan euroissa joko muuntamalla markoissa tehty palkanmaksutiedosto euroiksi (*Perustavat määritykset* ja valitse *S - Muunna palkanmaksutiedoston markat euroiksi uuteen tiedostoon*) tai tulostamalla markkamääräinen tuloste Windowsin leikepöydälle, liittämällä se taulukkolaskentaan ja muuttamalla luvut taulukkolaskentaohjelmalla.

Käsitteitä ja sanastoa päivitykseen liittyen

€	Euron merkki. Koska Euron merkkiä ei ole kaikissa tietojärjestelmissä, voidaan euro merkitä joko pienellä e kirjaimella tai sanalla EURO.
EUR	Eurovaluutan ISO-koodi, jonka vastine markkaa käytettäessä olisi FIM
EURO	euron lyhenne, vastine markkaa käytettäessä on mk
Kotiraha	Se rahayksikkö (markka tai euro) jolla palkanmaksu tehdään.
Muuntoero	Markkamäärän muuntamisesta euroiksi ja takaisin markoiksi syntyvä ero alkuperäisen ja kahdesti muunnetun rahamäärän välillä. Voi olla enintään 3 pennin suuruinen
Muuntokerroin	Ilmoittaa markan ja euron välisen suhteen. Eurot saadaan jakamalla markat muuntokertoimella ja markat kertomalla eurot muuntokertoimella. Virallinen muuntokerroin määräytyy 31.12.1998 valuuttakurssien mukaan.
Rahayksikkö	Laskentayksikkö, joko markka tai euro.
Sentti	Euron sadasosa. Yksi euro jakaantuu sataan senttiin. Yksi euro jakaantuu muuntokertoimen ilmoittamaan määrään markkoja.
Tiliraha	Se rahayksikkö (markka tai euro) jossa pankkitilillä oleva rahamäärä ilmaistaan.
Valuutta	1.1.1999 alkaen euro on Suomen virallinen valuutta. Markka on euron ilmentymä.
Vastaraha	Markkoja käytettäessä euro, euroja käytettäessä markka.

Asennus uudelle koneelle (Ensiasennus)

Asteri palkanmaksu asennetaan **uuteen koneeseen** päivityslevyiltä seuraavasti:

Siirry Ms-Dos kehotteeseen ja kirjoita tummennettu:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
C:\>_ tai C:\WINDOWS>_	C:
C:>_ tai C:\WINDOWS>_	CD \
C:\>_	MD ASTERIPL
jos ruudulle tulostuu Hakemisto	on jo olemassa,on
tähän koneeseen mahdollisesti aset	nnettu palkanmaksu. Ä lä
tällöin kopioi parametritiedostoj	a (hakemistoa \kaikki) ellet
halua koneessa nyt olevien määr	itysten katoavan !.
C:/>_	CD ASTERIPL
C:\ASTERIPL>_	Laita asemaan
	päivityslevy 1/2
C:\ASTERIPL>_	COPY A:*.EXE
x tiedosto(a) kopioitu	Kopioi parametritiedostot
C:\ASTERIPL>_	COPY A:\KAIKKI*.*
x tiedosto(a) kopioitu	Vaihda asemaan
	Päivityslevy 2/2
C:\ASTERIPL>_	COPY A:*.EXE
x tiedosto(a) kopioitu	Kopiointi on suoritettu

Asteri valikon täydellinen asennus

Laita Asteri valikko —levy asemaan ja kirjoita tummennettu:

Mitä näkyy ruudussa	Kirjoita tummennettu
C:\ASTERIPL>_	C:
C:\ASTERIPL>_	CD \
C:\>_	A:
C:\>_	KOVOLLE

ja seuraa asennusohjelman ohjeita.

Pikakuvakkeet Windows 95/98:n työpöydälle

Asteri valikon asennus kopioi Windows 95/98:n työpöydälle kaksi pikakuvaketta, joista Asteri ohjelmat saadaan käyntiin:

Asteri yritysohjelmat Ms-Dos tilassa – pikakuvake käynnistää tietokoneen uudestaan lataamatta Windowsia. Lisäksi pikakuvake vapauttaa mahdollisimman paljon Dosin perusmuistia ohjelmien

käyttöön. Tämä tila on erityisen hyödyllinen jos kirjoittimen tulostus katkeilee tai jos koneessa on muistipula (Out-of-memory).

Pikakuvakkeet voit lisätä työpöydällesi valikkolevyltä seuraavasti:

- Pienennä kaikki ikkunat napsauttamalla ohjelman oikeassa yläkulmassa olevaa – -painiketta niin että lopulta ruudulla näkyy Windowsin työpöytä (se taustakuva jossa ovat mm. *Oma tietokone* ja *roskakori*)
- 2. Laita Asteri valikko Europäivitys –levy asemaan
- 3. Valitse III Käynnistä | Suorita
- 4. Kirjoita Avaa: kohtaan A: ja paina Enter
- 5. Napsauta avautuneesta "*3 1/2 tuuman levyke*" –ikkunan
 ☐ painiketta niin että myös työpöytää on näkyvissä
- 6. Raahaa "3 1/2 tuuman levyke" –ikkunasta Asteri yritysohjelmat pikakuvake työpöydälle (Vie hiirikohdistin Asteri yritysohjelmat pikakuvake – tekstin päälle, paina vasemmanpuoleinen hiiripainike alas ja pidä se alas painettuna ja siirrä hiirikohdistin työpöydälle tyhjään kohtaan ja vapauta hiiripainike jolloin pikakuvake kopioidaan työpöydälle. Kopioi samalla tavalla Asteri Yritysohjelmat Ms-Dos tilassa pikakuvake)
- 7. Poista *Asteri Valikko* levy asemasta ja kokeile pikakuvakkeiden toimintaa

Jos muisti loppuu

Asteri palkanmaksu toimii sitä paremmin, mitä enemmän sillä on vapaata <u>perusmuistia</u> käytettävissä. Dos ohjelmat kykenevät käyttämään vain 640 kt muistia tietokoneen muistin määrästä riippumatta. Osan Dos muistista vie komentotulkki ja loppu on laiteohjainten ja sovellusten käytettävissä.

Ohjelmat kärsivät muistipulasta jos ohjelma ilmoittaa "muistipula" tai "Pulma:out of memory".

Muistipulaan on kahden kohdan ratkaisu:

- 1. Poistetaan tarpeettomat laiteajurit ja residenttiohjelmat.
- 2. Otetaan ylämuisti käyttöön ja ladataan jäljellejääneet laiteajurit ja residenttiohjelmat ylämuistiin

Laiteympäristöraportti

Ensimmäinen toimenpide muistipulan ratkaisemiseksi on tulostaa laiteympäristöraportti.

Laiteympäristöraportti antaa tietoja laitteistosi käynnistystiedostoista, muistinkulutuksesta, ohjelmaversioista ja Asteri ohjelmissa sattuneista virheistä.

Käynnistä laiteraportti Asteri valikosta (Alt M | Ympäristö | laiteraportti) tai jos sitä ei muistipulan vuoksi voi ajaa niin käynnistä C:\ASTERI valikosta laiterap.exe kirjoittamalla:

C: CD \ASTERI LAITERAP

Ja valitse valinta A – Laiteympäristöraportti.

Muistin vapauttaminen

Windows 95/98 käyttöjärjestelmässä helpoin tapa ratkaista muistipula on käynnistää ohjelmat *Asteri yritysohjelmat Ms-Dos tilassa* pikakuvakkeella (ks. Sivu 15). Pikakuvake sisältää valmiit muutokset käynnistystiedostoihin muistin vapauttamiseksi. Toinen vaihtoehto on muuttaa käynnistystiedostoja.

Käynnistystietojen muuttaminen vaatii yleensä mikroihin perehtyneen henkilön tekemään muutokset. Atsoftin kotisivuilta, osoitteesta HTTP://www.atsoft.fi/tietkant.htm löytyy tarkempia muistin vapauttamista käsitteleviä artikkeleita.

Muistipula ratkaistaan helpoimmin siten, että alkuperäisten käynnistystiedostojen (autoexec.bat ja config.sys) komennot otetaan pois käytöstä lisäämällä sana REM niiden eteen ja tiedostojen alkuun lisätään alla olevat rivit siten että ne ovat ainoita suoritettavia rivejä.

Yleensä koneissa ei ole otettu ylämuistia käyttöön. Ylämuisti otetaan käyttöön lisäämällä CONFIG.SYS tiedoston alkuun ensimmäisiksi riveiksi esitetyssä järjestyksessä tarkalleen näin kirjoitetut rivit:

CONFIG.SYS:

DEVICE=C:\WINDOWS\HIMEM.SYS DEVICE=C:\WINDOWS\EMM386.EXE NOEMS DOS=HIGH,UMB FILESHIGH=20 BUFFERSHIGH=30

Autoexec.bat tiedoston määrityksiksi riittävät alla olevat rivit, muut tiedostossa olevat rivit ovat yleensä turhia.

AUTOEXEC.BAT:

```
@ECHO OFF
LH KEYB SU,,C:\WINDOWS\COMMAND\KEYBOARD.SYS
PATH=C:\WINDOWS;C:\WINDOWS\COMMAND;C:\;
```

Windows 95 FIN OSR2 HIMEM.SYS

Uudemmissa suomenkielisissä Windows 95 (Versio 4.00.950 b) koneissa ylämuistin käyttöönotto suurentaa HIMEM.SYS tiedoston koon ohjelmointivirheen vuoksi 44 kt:un (kun vastaava englanninkielinen versio kuluttaa vain 1 kt muistia).

HIMEM.SYS:in viemä tila pienennetään takaisin 1 kt:un ajamalla iosysfin.exe niminen korjausohjelma, joka on saatavilla Microsoftilta. Korjausohjelman saa ajaa vai suomenkielisessä Windows 95:n b –versiossa (ei esimerkiksi Windows 98:ssa)

Aihetta käsittelevä artikkeli ja linkki ao. tiedostoon löytyy Atsoftin kotisivuilta, osoitteesta www.atsoft.fi/iosysfin.htm

Windows 98 FIN himem.sys

Windows 98:n suomenkielisessä versiossa (4.10.1998) ylämuistin käyttöönotto suurentaa HIMEM.SYS tiedoston 46 kt:un (kun vastaava englanninkielinen versio kuluttaa vain 1 kt muistia).

HIMEM.SYS:in viemän tilan pienentämiseksi 1 kt:un ei tätä kirjoitettaessa ollut tiedossa virallista keinoa.

Muistipula voidaan kuitenkin korjata kopioimalla suomenkielisen C:\IO.SYS tiedoston tilalle englanninkielisen version IO.SYS tiedosto. Muutoksen jälkeen eräät komennot näyttävät odottavan vastaukseksi (Kyllä/Ei) mutta hyväksyväkin vain Yes/No.

IO.SYS:in korvaaminen toisella kieliversiolla on kuitenkin täysin epävirallinen tapa korjata muistipula, joten käyttäjä tekee sen täysin omalla vastuullaan. Tiedoston korvauksen saa tehdä vain mikroihin perehtynyt henkilö.

Aihetta käsittelevä artikkeli löytyy Atsoftin kotisivuilta, osoitteesta www.atsoft.fi/w98iocra.htm

Asteri valikon muistinsäästöversio MENUMINI

Asteri valikosta oleva muistinsäästöversio, menumini.exe otetaan käyttöön kopioimalla se menu.exe:n päälle. Siirry Ms-Dos tilaan ja kirjoita:

Mitä näkyy ruudussa Kirjoita tummennettuC:\>_C:C:\>_CD \ASTERIC:\ASTERI>COPY MENU.EXE MENUISO.EXEC:\ASTERI>COPY MENUMINI.EXE MENU.EXEKorvataanko MENU.EXE (Kyllä/Ei/kAikki) A1 tiedosto(a) kopioitu

Asteri valikon muistinsäästöversio on valmis otettavaksi käyttöön. Muistinsäästöversiosta puuttuvat tiedostonkäsittely ja kiinteämittaisten tiedostojen katselu –toiminnot.

Windowsin leikepöydän käyttäminen

Ajettaessa Asteri ohjelmia Windowsin alaisuudessa, lyhyet tulosteet voidaan ohjata kirjoittimen sijaan ruudulle ja sitä kautta Windowsin leikepöydälle tai suoraan leikepöydälle. Näitä toimintoja käyttäen voidaan tietoja siirtää esimerkiksi Wordiin tai Exceliin.

Dos ohjelmista leikepöydälle voidaan siirtää kuitenkin vain rajallinen määrä tietoa: muutama sivu siirtyy helposti, mutta kymmenien sivujen tulosteet eivät välttämättä mahdu siirtymään.

Esimerkki: Tulosta palkkayhteenveto taulukkolaskentaan

Käynnistä *Yhteenveto (palkkakortit)* -ohjelma ja valitse tiedostot, joista yhteenveto tehdään. Valitse *Vaihda kirjoitinmääritys* ja valitse *F4:Tulostus ruudulle*. Tulosta *E - Yhteenveto kirjoittimelle* jolloin yhteenveto tulostuukin ruudulle. Liikuta *NuoliOikealle* näppäimellä pystyviiva aina summan jälkeen ja paina siinä välilyöntinäppäintä jolloin * (kertomerkkitähti) tulee saran vaihtumisen merkiksi. Huomaa, että tuloste jatkuu oikealle:

🔀 MS-DOS-kehote - RF	°G			_	∃ B ×
* Atsoft Oy Mäkinen Malminkaari 21 B 00700 HELSINKI 	*	× SP AK 40555	* TIA 6–172	•	
 Nimi	Sotu	Rahapalkka	Luont.edut	Br palkka	En
Kapanen Tiina Mäkinen Atso Juhani Mäkinen Juha Matias Mäkinen Mika Tuomas Tuovinen Outi	010172-000 290244-345R 010462-123P 130365-121S 010852-000	16989.50 60512.00 40022.40 1152.00 21007.60	0.00 26667.00 10779.00 0.00 1496.00	16989.50 87179.00 50801.40 1152.00 22503.60	19 331 168 62
Yhteensä: Jäli-aseta/poista sa	kain AltD:Poist	139683.50 a sarkainet Al	38942.00 tC:WinLeikePi	178625.50	574

Liikuta pystypalkkia *NuoliOikealle* -näppäimellä. Merkitse solunvaihtokohdat heti sarakkeen jälkeen välilyöntinäppäimellä. Huomaa että ruudulla näkyy vain osa tulostetta. Kopioi sitten leikepöydälle valinnalla Alt C.

Kopioi tuloste leikepöydälle valinnalla *Alt C*. Käynnistä sitten taulukkolaskenta ja valitse *Muokkaa | Liitä*:

X	🗙 Microsoft Excel - Työkirja1 📃 🗖 🗙								
	Tiedosto Muokkaa Näytä Lisää Muotoile Työkalut Tiedot Ikkuna Ohje						P×		
	F7 v = 1077								
	A	С	D	E	F	G	Н	I	
3	Atsoft Oy Mäkinen								
4	Malminkaari 21 B	SP AKTIA					Laskusäännöt:	KORTTI	
5	00700 HELSINKI	405556-172						Sivu:1	
6	Nimi	Rahapalkka	Luont.edu	Br palkka	Enn.pid	Lisät	Vähennykse	Maksettu	
7	Kapanen Tiina	16989,50	0,00	16989,50	1077,00	0,00	0,00	15912,50	
8	Mäkinen Atso Juhani	60512,00	26667,00	87179,00	33122,00	3633,00	0,00	31021,00	
9	Mäkinen Juha Matias	40022,40	10779,00	50801,40	16895,00	9277,62	0,00	32405,02	
10	Mäkinen Mika Tuomas	1152,00	0,00	1152,00	80,00	0,00	72,00	1000,00	
11	Tuovinen Outi	21007,60	1496,00	22503,60	6264,00	3369,90	0,00	18113,50	
12	Yhteensä:	139683,50	38942,00	178625,50	57438,00	16280,52	72,00	98452,02	
13									-
I I I Taul1 / Taul2 / Taul3 /						·			
٧a	Valmis NUM								

Liitä valinnalla *Muokkaa / Liitä*. Valitse sitten sarat D-I ja muotoile solut / luku / 2 desimaalin tarkkuuteen. Säädä sarat sopivan levyisiksi kaksoisnapsauttamalla vielä solun otsikoiden (D ja E) välistä viivaa.

LOPPU.